

Стан редакције и администрације
Космајска ул. бр. 22.
Огласи се дају у администрацији
— Цена утврђена —
Неплаћена се писма не примају
Рукописи се не враћају.
Писма, рукописе, новац и све остало
што се односи на лист, слати вла-
сништву листа.

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Излази сваки дан у 6 ч, пре подне

Револуција у Угарској 70 РЕГИМЕНТА

— НЕЋЕМО ДА ПУЦАМО НА БРАЋУ —

Ходmezovasharhељ, 30 јула.

Пештанска листови имају вести да су се војници 70 редименте у којој служе Војвођани побунили. Одмах, по објавијају, да је премештена у Ходmezovasharhељ, у чисто мађарском месту. Кад су стигле прве, наравно лажне вести, да су Мађари ушли у Београд и да пронишу даље, „зипцигери“ су се побунили и бацајући оружје викали су: „нећемо да пузамо на нашу браћу! и певајући Милетићеву химну напустили су касарну.

Атентат

Б.Пешта, 30. јула

Удруженци радници одржали су митинг, на коме су простињивали против безпримерног истребљења и тражили мир!

Дошло је до крвавог сукоба са полицијом и војском. Растворени демонстранти дошли су пред палату у којој је одређено престолонаследник са супругом. Кад се престолонаследник појавио и хтео да говори опаљено је неколико метака на њега и супругу му!

— Престолонаследник је убијен? —

Б.Пешта, 30. јула

Вест о атентату раширила се муњевитом брзином кроз Пешту. Одмах је извештен двор. Још се не зна да ли је престолонаследник убијен или рањен. Власти не дају никаква обавештења.

Аустрија и Србија

— Један петимичан поглед у прошлост, како су Срби Аустрију задужили, а како је она Србима вратила, —

Ми Франаја Јосиф I. по милости божајој аустријски цар, и т. д.

„Наш честити и верни српски народ одликовао се у сва времена својим пристајањем уз југачки устрој, са којим се борио са непријатељима нашега престола и са наших краљевина.

„Признајући те службе и хоћеши особито посведочити

своју царску милост и стапање за опстанак и срећу српског народа, одлучисмо, да повратимо врховно црквено патријаршко достојанство, како га негда беше и како оно беше спојено с карловачком архиепископском столицом, то је је патријаршијски назив и достојанство своме милом и верном карловачком архиепископу Јосифу Рајачићу.

ро на брежуљак довео, одјекивали су промуцло. Она није била далеко од нас. На чегирачи миље у околну чула се пушчава ватра; врило је, као мехурини у грдном казану, што кључа.

Коњи без господара, вукући по земљи узде, каткад са седлом под трбухом, јурили су око нас. Једна маска полако докасала нас и поче да пасе траву пред непомичним генералом. На

леђима јој беху утврђене две носијке. У свакој је седео по један мртав Француз. Чврсто намештени, прислоњени леђима једно уз другог, а ипак тако скренуты да су се гледали у лице, пошто су им главе биле натраг клонуле. Горње им усне беху развучене. Чинило је се као да фркну коњи. Командовање ми је парало уши:

„С.т...ј... С.т.о... и све слабије: „С.т.о... С.т.о... Чуло се све, што даје покретима коњачке регименте њихову поезију, коју човек тек онда позна, кад и сам суделује. Чуо сам све то јасно и ако је била око нас непрестана гимљавина. Међутим

бјечејући који је парало уши:

„С.т.о... С.т.о... и све слабије: „С.т.о... С.т.о... Чуло се све, што даје покретима коњачке регименте њихову поезију, коју човек тек онда позна, кад и сам суделује. Чуо сам све то јасно и ако је била око нас непрестана гимљавина. Међутим

„Сврх тога се осећамо нака-
ним потврдиги избор, по ком је наш царина Шупљицанц изабран за војводу српскога на-
рода, а у исто време повраћа-
мо по старој повесничко до-
стојанству.

„Наша је царска воља и на-
мера, да повраћајући ова ду-
ховна и световна достојанства,
дамо честитом и верном српском
народу јамство за унутрашње в
народно уређење, које се поду-
дара са његовим потребама.

„Чим се поврати мир, прва и најжурнија брига биће нашем
отачашком срцу да уредимо и
установимо ту народну унутра-
шњу управу на темељу права,
једнаких за све народе.

„Издано у нашем главном
краљевском граду Холомецу 15.
дек. 1848. год.“

Од тога доба прошло је шест деценаја, а од војводства и самоуправе није помена. Зaborављене су услуге и пожртвоване бана Јелачића, патријарха Рајачића и славног Књанина. Сва писмена обећања царева остала су неизвршена. Српско војводство не добија ни граница, ни устава, ни војводе. У место све га тога још само одјекују дуж Тисе и Мориша песме, које славе војводу Шупљицку, Књанина Стеву, капетана Јанчу, Багу, Боснића и друге јунаке ове славне борбе за борбите Срба, која се, међутим, свршила само у корист Аустрије и њеног ћесара.

У место награде за овако велике заслуге за Аустрију и њену династију, Срби су свагда сматрали да дошлаке, који се само из нужде трпе. Права и привилегије које им понекад да-
доше, не хтедоше никој испу-
њавати, газили су их и крњали и поред царског потписа. Народ је српски на сваком кораку сумњишен, гоњен, мучен, љикован и у тамницу бацан. Језујитска свакојака насиља и зулуми често су били толики, да су Срби напуштали једва подигнута огњишта и селили се у Русију.

Тако је Аустрија поступала са „честитим и верним српским народом“ с оне стране Саве и Дунава. А ако се расмотре њени односи према слободој Србији видеће се да никада насу били пријатељски. Она је стално ко-

стјала је пена. Бокови су се дизали, те се чинило, као да ће да се распукну под ударцем длана. Посматрали смо пажљиво вуковника када се зауставио пред генералом. Могли смо да опазимо, да је све било повољно за нас. Док је он још са врховним разговором, час тражења и налазења на карти, час показивања прстом на битку, долетео је један гласник са левог крила.

Коњ му је био сасвим изнемогао. Није се могао успети на брег и срушio се доле са сајија јахачем. Обоје су се крњали, али се убрзо подиже из клупчeta млад ловачки официр са лепим црним брчићима, са мрким коврџастом косом, са та-
мно-црним очима и са чаком, који је био згњечен у претура-
њу. Пројури крај нас и викаше смешени се: „Добро је, добро је!“ На своме кратком путу до генерала извукao је пар, као снег белих рукавица и трудио се, да их навуче, пре него до њега дође. Али је само леву навукao. Исто тако смешени се као што је и покрај нас прошао, преаде вест врхомном

војсковођи, који му љубазно пауžи руку. За тим се попе на једног малог берберског коња, кога су му ухватили ордонанси, и одјаха весело натраг. Десном руком исправљао је свој чак. Изгледало је да га то веома несели. Веселио би се обешењача, кад би ти ово до руку дошли. Додуше ретко читаши песме (као и ја) или је свакако то могуће.

Генерал дојака к нама иза-
куће, која је горела, а чији су се рогљеви и кров са праском срушили: „Има ли који од го-
споде коју излишну цигару?“
Један од нас даде му је.

Ми га опколисмо врховније

Адреса за телеграме:	
СТРАЖА	БЕОГРАД
Пратила за Србију на пошти:	
на годину	дин. 12—
шест месеци	6—
три месеци	3—
један месец	1—
Протплата за иностранство на пошти:	
на годину	дин. 30—
шест месеци	15—
три месеци	7·50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Наše војиште

Линија: Сава — Дрина

По последњим извештајима који су стigli министарству унутрашњих дела, прошлу ноћ се водила јака борба дуж Саве и Дрине. Покушај аустријанаца да се на неколико места искре-
цају субијен и они су се повукли са знатним губитцима.

Непријатељ је учинио понован напад на брду Самуровића, али је јачом пушчаном ватром потиснут.

Официри и рат

— Румунска војска хоће рат —

Специјални извештај Страже

Букурешт, 29 јуна

У румунским официрским круговима појави-
ла се веома јака струја за рат против Ау-
стрије. На једном скупу решено је да се утиче
на владу, да упадне у Ердељ и да га присаје-
дини Румунији. Како је овај покрет узео широ-
ке размере, влада је одржала седницу под пред-
седништвом краљевим. Одмах после седнице
краљ је позвао код себе официра и са њи-
ма је дуго конферисао. Шта је краљ са војјама
говорио не зна се, али судећи по расположењу
официра, није далеко дан, када ће и Румунија
ступити у ред Сила, које су у рату са Аустри-
јом и Немачком.

НАШИ ВАН ПОДРУМА

— Писмо једног хероја, који бежи само онда у подрум кад дође до густог —

Г. Директоре,

Скори сваког дана читам „Наш
у подруму“ кореспонденција на-
шег главног сарадника.

се и изађвх да прво осмотрим
да ли има какве веће опаснос-
ти, па тек овда да прећем на
команду.

Већ је пуно двориште наро-
да; из моје авлије, које броји
8 „кираџије“, само су двоје по-
бегли а осталих 6 су још ту.

Видете младог симпатичног
брицу, како у неглиже у седи-
на евом прозору и забавља око
себе женски свет, који се на-
четио око њега и сејри у музи-
ци, коју наш Шваба приређује.
Како сте викнух ја, док ми не-
ко не добаци, хоћете ли у по-
друму?

Чекајте, рекох, да прво ос-
мотрим ситуацију, па ћу се пре-
ма томе и управљати.

Т том груне наш са једним,
па са 6 метака, трох се, скочи-
ху издајти ову заповест, обукох

СЈУНИЧКЕ УСПОМЕНЕ

— (Један који није био војник) —
Мој прелавак преко Дунава и прво јахање

Са предстраже на Н. Н. 29 јула се приближавао заход тим изгубе, јер наредба је, да се отворено се изложи. Дакле смо ми приспели на обалу стигао је с противне стране и овећи чун. Коње предадо смо војницима, да их напасају али уљегом у чун и после једнок минута вожње прислесмо на обалу, која је до прекијуче била аустријска, а данас се на њој вије српска застава и гospадре српки одреди.

Погледао у сат. Било је тачно 6.46 када смо стапа ногом на новоосвојено земљиште нове српске Аде, којој војска даде име њеног освајача.

Поручник је примао рапорт а предао један овеки бардак рзије (ово не треба да чују онда што иду у „Здравља“) да му војници мало оквасе грло, па поћемо да обиђемо страже. Ишли смо читав сат по Ади, која је сва у шпражују топола и врба, газећа разну тррву високо свугде до више колена. За сат обишли смо једва једну половину, другу писмо ни оближили, једно што се мрак у велико већ почело (хлатати, што је с силним ројевима комараца било немогуће ратовати, а нјвише зато, што другим делом аде господари као неограђени аутократи храбри и неустраши ми наш добровољац Црногорац У њему командир има пуну веру.)

Сутон је пао, а месец још није био изграђен, када смо усели и наше назите и пошли чети. Уз пут смо срели и два мајора. Поручник им је рапортирао, а ја сам се на моме великом белцу укрутио пред мајорима као да сам стари пекчи војник, коме је јахање стара на вика. Ја, Боже мој, ала ба се ви из редакције слатко смејали да сте гледали из неког широког ваздара директора на неоседлавом, само завеличелом коњу, како се чврсто за гриве дрши, а не њему по пропису и пуне фишкелије и дуга пушка о лежима. Ако не ведујете о истинитости овога још за дugo можећи не вас уверити моја изразљављена лаја, која не ми бар још недељу дана бридести као онај део тела који је био на коњу.

А сада будите ми здраво!

Д

Јојско море

— Аустријанци бомбардују грчка пристаништа —

Пехермо, 31. јула

По једној депеши из Атине аустроугарска флота, напуштајући Јојско море бомбардује грчка пристаништа. Грчка влада је прогласила код аустријског посланника у Атини.

Солун

— У Солуну је мртвиле —

Букурешт, 31. јула

„Адверијум“ доноси од свог солунског дописника вест, да је у Солуну завладало ужасно мртвиле. Све веће радње затворене су. Многи су трговци пре дали кључеве, пошто не могу да опстану услед мртве сезоне.

И трећи пут

— Виљем кум и богоради —

Б. Пешта, 30. јула

Римски дописник „Мајорага“ описа органа кошутоваца, јавља, да је у Рим допутовао пуковник Клис, ађутант немачког цара. У круговима близак талијанском двoru говори се да је цар Виљем и по трећи пут молов талијанског краља да спусти у акцију одушевљено поздравља своју француску.

Очекујте опет што ако нас Швабе не узнеми каквим разним арном већ само са своим рефлекторима, а пото бу дете велели.

Мајстори

и да остане веран Тројном Савезу.

Шта је крв одговорно не зра се; али је сваком пао уочи сасвим нагао од пазак пуковника Клиса.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Државни Савет

Како сазнајемо Државни Савет отпочеће од сутра да ради. Као први радови којима ће се Савет позабавити биће разгледање

Безбедност

Стање безбедности у вароши

дање молби за прелез у поданству.

Плате државних чиновника

Данац у Београду има изве

стан број чиновника, који треба да бриме плату на блатажама у унутрашњости старих и нових граница: како је њима немогуће отићи тамо, било би потребно, да и они приме плату овде у Београду, као и остали државни чиновници.

је одлично и поред свег малог броја полициског органа. Једино би се имала ставити при меба га. Управнику, да мало већу пажњу обрати на повлачење жандарма. Ми смо били очевидци неколико случајева где су се жандарми понашали горе но у зрачулу.

Надамо се да ће се г. Управнику постарати да ових немилих догађаја више не буде.

Враћају се

Велики број Београђана, који су првих дана напустили Београд

град, враћају се натраг, својим кућама. Они немају речи да се најадају на све веће и патње, којима су били изложени ван својих кућа.

Наша пошта

По наредби министра грађевина, од данас ће главна београдска пошта примити и препоуч на писма.

Ово се јавља београдском грађанству ради знања.

Европска војна

Пашин и Чапрашников

(НАШ СПЕЦ. ИЗВЕШТАЈ)

Ниш, 1. авг.

Бугарски посланик г. Чапрашников посетио је јуче г. Пашину и са њиме је дуго конферисао.

Успео сам да сазнам да се разговор води о мобилизацiji бугарске војске. Г. Чапрашников је уверавао г. Пашину, да су све вести о мобилизацији целокупне војске као и о неквим припремама према Србији измишљене и не одговарају правом стању ствари. Бугарска влада је наредила дадимичну мобилизацију и то са погледом на ситуацију у Европи!

Бора.

Срби и Бугари

— Увоз хране из Бугарске —

Софija 31. јула

Бугарски листови доносе, да је наш пуномоћни министар и посланик г. Бошко Чолак Антић посетио Радославова председника владе и са њиме дуго конферисао о дозволи увоза хране из Бугарске.

У владијим круговима су вољни да се Србији изјави на сусрет.

Бошко.

Наши успеси

— На Вишиеград —

Крагујевац, 31. јула

Наши се трупе успешно приближавају Вишиеграду. У наше руке налазе се висови: Опанак, Суха Гора и Бујак. Непријатељ је покушао да поврати Суху Гору и Бујак, али су му покушаји осуђени. При нападу на Суху Гору непријатељ, од 200 људи, има три мртва и 43 тешко рањена; док су наше трупе имале 1 рањеног.

— Дрина — Сава —

Крагујевац, 31. јула

На Дрини код Лознице и Самуровића Аде непријатељ чињаче покушаје да пређе на нашу страну. До сад му то није испало за руком.

На Сави, код Шапца, Скеле, Обреновца и Београда непријатељ је дјествовао својом артиљеријом, којој је наша артиљерија одговарала с времена на време.

— Дунав —

Крагујевац, 31. јула

На Дунаву непријатељ је тукао слабије Смедерево и Дубравицу. Резултати гађања су непознати.

Јутрос је једно непријатељско јаче одељење прешло Дунав код Текија, али је убрзо придошло патролом уништено и бачено у Дунав.

Французи у Елзасу

— Напредовање француске војске —

Париз, 30. јула

Војска, која је заузела Милхаузен подељена је у два дела: један део иде на ријанску долину, да заузме што важније позиције дуж обестрane реке Рајне; други део, пак упутио се на Штрасбург, главни град у Елзасу.

Према званичном вијлету, који је влада објавила, француске војске је одлично. Ставовиштво у Елзас Лорену

— Немци су свуда одблjeni —

Париз, 31. јула

Покушај Немаца да истерају Французе из Милуза, потпуно је пропао. Немци су свуда били одбијени. Французи држе Елзас, ослањајући се на јака утврђења на Белфор, њихов изврстан стратегиски положај.

— Дивљаци —

Париз, 31. јула

Немци су бомбардовали тешком артиљеријом Пок-а-Лисен. Око стотину топовских метака пало је на варош, убиши неколико становника и разрушили више кућа.

Тврди се да Немци убијају рањенике.

Белгијанци

— У Брислу —

Петроград, 31. јула

На бриселској општини ленршају се: белгијска, француска и снглеска застава, француска, белгијска и енглеска војска састављене су се и извршиле спајање. У једном сукобу супарии су се немачка и белгиска коњица, пошто је белгијска коњица била бројно слабија, она је се повукла, али сутрадан потпомогнута пешадијом одбила је непријатеља, намевши му велике губитке.

— ОКО ЛИЈЕЖА —

Петроград, 31. јула

Борбе око Лијежа продужује се. Немци очајно нападају утврђења, али бес успеха. На утврђења код Помпаре пущан је један немачки аероплан, који је летeo излази вароши.

— НЕМЦИ НУДЕ —

Петроград, 31. јула

Немачка је предложила Белгији, преко Холандије, да престане да ратује и обећава Белгији да ће поштовати интегритет њене територије. Краљ је одбио тај предлог с индигнацијом.

Црногорци

— Будва је пала

Накић, 31. јула

Наше трупе су сиње на свечан начин ушли у варош Будву у Боки Катарској. Народ је одтешевљен дочекао све ослођење. Рад је висост вљен.